

Drugi slovenski katoliški shod.

Nedavno je šlo med Slovence vabilo na drugi katoliški shod v Ljubljani. Vabilo je vzbudilo deloma veselje in zanimanje, deloma nevoljo in nasprotovanje. Tako je bilo še vedno pri vsaki dobri stvari.

Shod, ki se snide meseca kimavca v Ljubljani, bo vseslovenski shod, ker ni namenjen samo jedni krajini, ne samo jednemu stanu, ne samo jedni stranki, temveč vsem Slovencem. Slovenci imajo, kakor drugi narodi, svoje težnje, svoje težave, svoje potrebe, in zato morajo z ozirom na te posvetovati se in sklepati o svojem delovanju. Kakor gospodar slabo gospodari, ako ne pozna svojih razmer, svojih potreb, svojih pomočkov in ako nima primernega načrta za svoje delo, tako tudi narod ne napreduje, ako ne pozna dobro svojih ugodnih in neugodnih razmer in ako nima tem razmeram primernega načrta. Zato je dobro znamenje za slovenski narod, da ima dovolj moči in dovolj dobre volje za tak vseslovenski shod.

A ta shod ima poseben značaj, ki ga izraža beseda katoliški. Katoliški bo shod, ker se snidejo katoličani, ker se snidejo na podlagi katoliškega verskega prepričanja, in ker je tudi njegov namen ta, da utrdi in poživi katoliško versko misel in versko življenje med Slovenci. Shod ne bo torej ne odločno političen, ne gospodarski, ne znanstven, temveč splošen; oziral se bo na vse strani našega javnega in domačega življenja. Posebni odseki se bodo posvetovali o sklepih 1. za krščansko življenje, 2. o šoli, 3. o socialnem vprašanju, 4. o književnosti v občeh in o časnikarstvu posebej, 5. o raznih organizacijah. Shod ima torej jako obširno polje za delo; a prav s tem bo tudi posegal globoko v naše narodno življenje in bo vreden občnega zanimanja.

Ker tak shod ne more delovati, ako nima že resno obdelane in pripravljene tvarine, zato je tudi za to stvar deloval in deluje neki odbor. Res je delo tega odbora jako važno za shod sam, a shod ni nikakor za to, da bi samo poslušal odborovo poročilo, temveč da sam, čim največ more, poseže v obravnave in samostojno določi sklepe. Vsi zborovavci bodo imeli priliko sodelovati v obravnava, ki bodo tem tehtnejše, čim več slovenske inteligencije se jih bo udeleževalo, in čim bolj se bodo za delo pripravili vneti udeležniki.

Seveda ne bodo delovali vsi udeležniki; mnogi bodo samo poslušali. A tudi za te je

shod jako koristen, ker bodo slišali razne nazore o omenjenih predmetih in izmed mnogih — kakor je upati — tudi najboljše.

Ako se ozremo na druge manjše slovenske narode, moramo priznati, da kaže slovenski narod veliko žilavost, da hoče privediti v istem desetletju že drugi veliki shod, celo tretji, ako poštujemo tudi „vseslovenski shod“, ki je bil pa jedino le političen.

Da more prav katoliški shod združiti ves narod naš, ni dvomiti, saj je velika večina našega naroda katoliška, in kar jih je evangelijskih in pravoslavni, ne morejo biti proti temu, da se okrepi v narodu krščansko mišljenje.

Narod naš se bori in se bo še dolgo boril za svoje življenje. Sredi treh močnih in brezozirnih sosedov ne bo še dolgo mogel mirno delati za svoj narodni napredek in še manj za nekako zložno srečo in mirno življenje pod vinsko trto in duhtečo lipo: temveč oborožen bo moral stati na straži in braniti z umom in z mečem svojo pravdo in svojo last. Na katoliškem shodu naj si narod utrdi ono stališče, na katerem bo najuspešneje deloval za časni obstanek, zlasti pa za neminljivo srečo nadnaravnega posmrtnega življenja.

Kakor pa ima versko prepričanje katoličanov v drugih deželah hude nasprotnike, tako deluje tudi v Slovencih nekaj domačinov na to, da bi naš narod pripravili ob katoliško vero. Vzor tem narodnjakom je, da bi narod vzgojili za moderno prosveto, v kateri ni vere, nič nadnaravnega, nikake cerkve ali cerkvene uredbe, temveč samo svobodno življenje in teženje po večji zemski sreči.

Pristaši te struje so ostrí nasprotniki vsakega katoliškega gibanja in tudi katoliškega shoda. Stvarnih razlogov zoper shod nimajo, pač pa delujejo tem živahneje z drugim orožjem: z zmerjanjem, podtikanjem, hujskanjem.

Katoliški shod ni političen shod, zato se lahko tudi v nepolitičnem listu pove o tej stvari odločna beseda.

Nikakor ni svobodomiselnó, delovati zoper shod, h kateremu sme vsakdo priti, pri katerem sme vsakdo sodelovati.

Ako se nasprotniki ustavljajo shodu zato, ker se jim zdi strankarsko delo, poudarjati treba, da katoliški shod ni strankarsko delo. Shod ne bo služil nobeni osebi, nobeni

„stranki“, temveč vsem Slovencem katoliškega mišljenja. Da, ako bi se shod osnoval na skrivnem, ako bi smeli udeležiti se ga samo nekateri posamniki, in bi se vendar določila tega shoda silila vsem Slovencem, smeli bi neudeleženci ali izključeni narodnjaki temu upirati se.

Najmilejše nasprotstvo proti shodu je trditev, da ni sedaj umesten ali primeren. A kako more kdo reči, da ni prav sedaj za Slovence važna doba, ko nam že splošni svetovni dogodki kažejo, da je sedanji začetek novega stoletja za vse narode silno imeniten? Ne samo primeren, temveč jako potreben je shod.

Vsakdo vidi, kdor le hoče videti, da naš narod boleha. Ako se bolezen ne ozdravi o pravem času, je nevarnejša od dne do dne. In bolezen se ozdravi ali s tem, da se škodljivi vplivi odvrnejo, ali pa da se okrepi, kar je še zdravega.

Cetudi imamo težav v narodnostnem oziru na vseh straneh, vendar prezira neko časopisje to nevarnost in ima za svojo prvo nalogo: uničevati katoličanstvo na Slovenskem. V ta namen širijo misel, da je katoličanstvo samo stvar neke stranke; kakor se pa sme stranka pobijati, tako se sme torej pobijati tudi katoličanstvo. Umeva se lahko, zakaj je duhovščina prva, zoper katero divja ta boj.

Ali naj katoličani, ali naj katoliški duhovniki kar popusté svoje versko mišljenje? Ali naj od vere odpadejo? Ali ni njih sveta dolžnost skleniti se v trdno zvezo in braniti svoje in narodove svetinje? Tudi to je namen katoliškega shoda.

Slovenci imamo to srečo, da je narodova bolezen šele v začetku. Zdravilo lahko po-

maga, nevarnost se lahko odvrne. Na jedni strani je treba, da ne držimo rok križem; na drugi pa, da se ne bojimo. Napadi so res hudi, ljuti, a tudi obupni. Taki napadi, ki se opirajo na laž in sumničenje, se bodo razgubili kakor grmenje po zimi. Tako bojevanje zoper duhovščino, kakršno vidimo sedaj-le pri Slovencih, utegne boleti rahločutne osebe, a zavednih mož ne premakne niti za las ž njih stala. Jasno je, da s takim orožjem, kakršno mora čutiti sedaj zlasti slovenska duhovščina, ne deluje bojna četa, kateri je kaj za čast in za ponos.

Sedanji boj med Slovenci zoper vero ni boj, ki bi izviral iz trdnega prepričanja, temveč izvira iz brezmejne strasti. Strast pa je slepa in ne izbira pomočkov za svoj namen.

Katoliški shod mora napisati si za načelo v prvi vrsti to, da hoče delati spravljivo in pridobiti si nasprotnike za skupno delo, za mir, za slogo. Ako pa ne bi imelo to prizadevanje uspeha, mora biti namen in sklep: odpor in boj z vsemi silami in z vsemi poštenimi sredstvi. In za zmago se ni bati: Boga ne bo odstavila nobena svobodomislina stranka.

Na drugi slovenski katoliški shod, Slovenci! Kaj bi se klali v veselje nasprotnikom, kaj bi v strasti uničevali sami sebe! Vsi smo krvni bratje, vsi smo za katoličane krščeni, vse nas je gojila dobra slovenska mati. In to kri, to vero bi zatajevali? Pustimo, naj zaslepljenci počno, kar hočejo! Nekaj ljudij še ni narod. Naj se snide pravi slovenski tabor, in o tem taboru naj se poreče:

„V tem taboru je Slovenija!“

Slomškova stoletnica. V dostojno proslavo stoletnice rojstva velikega slovenskega pisatelja, šolnika in narodnega buditelja A. M. Slomškega, priredi se v njegovem rojstnem kraju na Ponikvi ob juž. žel. dne 5. velikega srpana t. l. vseslovenska slavnost, na katero vabi slavnostni odbor. Spored: 1. Zjutraj ob 6. uri 30 min. in ob 8. uri slovesen sprejem gostov na tukajšnjem kolodvoru. 2. Ob 10. uri slovesna sv. maša (celebrira g. Fr. Ogradi, opat celjski, poje slov. celjsko pevsko društvo, spremlja oddelek celjske

narodne godbe. 3. Ob 1. uri odkritje spominske plošče na tukajšnji šoli. 4. Ob 2. uri banket na vrtu g. Fr. Podgorškega. — 5. Ob 5. uri izlet na Slomškov rojstni dom, nazaj grede na grič sv. Ožbalta. 6. Ob 8. uri koncert. — Pri slavnosti je obljubilo svoje sodelovanje več sl. narodnih društev, med drugimi slavno celjsko in ptujsko pevsko društvo, združen učiteljski pevski zbor, slavno telovadno društvo „Celjski Sokol“ ter drugi. Godbeni del oskrbi celjska narodna godba.

O d b o r.